

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Interlingvistiko kaj historio de informadiko en Budapeto

Gobbo, F.

Published in:
Informilo por Interlingvistoj

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Gobbo, F. (2014). Interlingvistiko kaj historio de informadiko en Budapeto. *Informilo por Interlingvistoj*, 90, 4.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <http://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Daniel Ward, redaktoro de la usona periodaĵo *Language Magazine*, traktis la problemon de mondlingva edukado en la angleparolanta mondo, kie en lernejoj kaj universitatoj lingvostudado daŭre falas, precipe en Usono.

Helder de Schutter, de la Katolika Universitato Leuven kaj la Universitato Princeton, esploris la implicojn de mondo, en kiu la proprietado de la angla lingvo transiras al dualingvaj parolantoj, kies neegaleca rilato al la angla naskas eventualajn nejustaĵojn.

Rosemary Salomone, de St. John's University, Usono, alfrontis la implicojn de la kreskanta emo de universitatoj en neangleparolantaj landoj proponi edukadon en la angla, precipe en postdiplomaj studoj.

Anshuman Pandey, de la Universitato de Miĉigano, esploris tutmondajn komputajn normojn por lingvoj kaj skribsistemoj kaj la defiojn en klopodoj krei ekvilibrantan ĉirkaŭaĵon por uzantoj de ĉiuj lingvoj.

Eva Daussà, de la Ŝtata Universitato de Novjorkio, Buffalo, proponis la ekzemplon de la kataluna kiel granda minoritata lingvo en pli vasta ŝtata kunteksto, kaj la malfacilaĵojn en kreo de egaleca lingvopolitiko, kiu konservas kaj plifortigas la minoritaton.

Dipika Mukherjee, de Universitato Northwestern, ekzamenis religian identecon en rilato al lingvoj en Malajzio, montrante, ke oni nesufiĉe frontas la rilaton inter lingvo kaj religio, kaj atentigante, ke en Malajzio okazis falo en la rolo de la angla kiel interlingvo.

Andrea Schalley kaj *Susan Eisenclas*, de Universitato Griffith, Aŭstralio, atentigis, ke en Aŭstralio la enlandan kreskon de multlingveco akompanas kvalita falo de la aranĝoj por tia multlingveco.

Ferma sesio. Fine, *Mark Fettes* gvidis ĝeneralan diskuton pri “tagordo por esploroj pri lingva egaleco.” Unu el la elementoj en tia tagordo, laŭ iuj partoprenantoj en la ofte vigla diskuto, devas esti esploro de la lingva situacio ene de UN mem.

Video. *Ksenia Prilepskaja* kaptis plurajn referaĵojn videe kaj ankaŭ intervjuis plurajn partoprenantojn.

Venontaj paŝoj. Oni esperas, ke iuj referaĵoj el tiu ĉi eksterordinare produktiva simpozio povos esti kolektitaj kaj eldonataj. Oni nun diskutas tiujn eblecojn. Oni ankaŭ diskutas vojojn por aktivigi la Laborgrupon pri Lingvoj ĉe UN cele al alfronto de iuj demandoj supre menciitaj.

Por ligi al la raporto pri la simpozio, uzu jenon:
www.languageandtheun.org/events.html

Humphrey Tonkin

1.2 Pri multlingvismo en Ĝenevo

La projekto RECODE estas iniciato Eŭropa-Kanada por esplori la politikojn de multlingvismo en plurnaciaj suverenaj ŝtatoj, kiel EU, Kanado kaj Svislando, financitaj de European Science Foundation (ESF). [1] Ĝi komenciĝis en Junio 2010 kaj finiĝis en Novembro 2014. La konferenco, okazinta en 19-20 Junio 2014 ĉe la Universitato de Ĝenevo estis la 7-a kaj la antaŭlasta kadre de la tuta projekto. Ĝi celis arigi konatajn fakulojn pri tiu

temo en Eŭropo kaj Kanado. Fakte, prelegantoj estis rekte elektitaj laŭ invito de la organizantoj, *François Grin* (Ĝenevo) kaj *Peter A. Krause* (Augsburg).

En la unua grupo estis diskutita la rilato inter multlingvismo kaj la konstruado de identeco. Evidentiĝis la centra rolo de multlingvaj grandaj urboj, kiel ekzemple Bruselo, en la formado de nova multlingva konscio, kie homoj nur vivas por kelkaj jaroj, kaj dume tenantaj kontaktojn kun la devena lando.

La konceptoj de neporĉiama migrado kaj tiu ĉi ŝanco daŭre kontakti familianojn kaj geamikojn puŝas nin repensi la konceptojn de identeco. Krome, la teknologiaj povoj, ekzemple en la internacia movado de la 'indignados', kiuj grupiĝis per Tvitero (Twitter) kaj aliaj sociaj retoj, bezonas pli da atento.

La dua grupo de prelegantoj diskutis ĉefe la tension inter la emo konservi multlingvismon kaj la risko perdi unu aŭ pli da lingvoj, ĉar konsiderita(j) neutila(j) aŭ nevaloraj de la parolanto(j). Multa diskuto, kiel antaŭvideble, alvenis kiam oni enkondukis en la diskuto la esprimon *English as a Lingua Franca* (ELF).

Tie, alvenis demandoj al la subskribinto, ankaŭ dum la kafopaŭzoj, pri la lingva statuso de Esperanto.

Preskaŭ ĉiuj samopiniis pri la netaŭgeco de nuranglalingva Eŭropo -- notinda escepto estis *Gluyn Morgan*, (Syracuse / Collegio Regio Torino) -- sed ankoraŭ nebulas konkreta politika strategio por subteni konkrete multlingvan EU. Interesaj konceptoj estas lingva justeco kaj lingva malsekureco, kiuj povas utili por mezuri la efikecon de la politikoj subtene al multlingvismo. Multaj planoj estas faritaj por daŭrigi la esploradon post la konkludo de la projekto RECODE, aparte en la kadro de EU-fondita projekto MIME (Moviĝo kaj Inkludo en Multlingva Eŭropo), kie multaj prelegantoj membras [2].

[1] Pli da informoj en la angla: <http://www.recode.info>.

[2] Pli da informoj: <http://www.mime-project.org/>. La retejo estas provizora.

Federico Gobbo

1.3 Interlingvistiko kaj historio de informadiko en Budapeŝto

En 23-27 Junio 2014 en Budapeŝto okazis la deka sesio de la konferenca serio „Komputebleco en Eŭropo“. Temas pri unu el la plej gravaj nuntempaj konferencoj, kie kunvenas teoriaj informadikistoj, kun aparta atento al la fundamentoj. Pro tio speciala sekcio estas dediĉita al la historio kaj filozofio de informadiko, lige al la asocio HAPOC.

Federico Gobbo prezentis du komunikojn kun du diversaj kunaŭtoroj. Unu el ili kun *Helena Durnova* (Universitato Masaryk, Ĉeĥio) celis prezenti la rilatojn inter la klasika interlingvistiko, t.e., la strebo trovi la definitivan formon de internacia helplingvo, kaj la Hilberta programo. Ambaŭ estis lanĉitaj en Parizo en jaro 1900 fare de filozofoj kaj matematikistoj, kiuj iel okupiĝis pri la temoj. Aparta atento estis dediĉita al *Louis Couturat*, *Giuseppe Peano* kaj *Bertrand Russell*. Interese, en la 1950aj jaroj la strebo trovi universalan programlingvon por la novaj komputaj maŝinoj, kiu nomiĝis ALGOL, en la tiutempa Ĉeĥoslovakio estis nomita “la Esperanto de la programlingvoj”.

Pliaj detaloj troviĝas ĉe la oficiala retejo de la kunveno (en la angla):

<http://cie2014.inf.elte.hu/>

HAPOC = History and Philosophy of Computing <http://hapoc.org/> por detaloj.

Federico Gobbo